

Independent Film
CINEMIEN Film & Video Distribution
Entrepotdok 66
1018 AD Amsterdam
T. 020 - 627 9501
www.cinemien.nl
info@cinemien.nl
presenteert

Sunshine

Een film van István Szabó

Release: 27 februari 2003

European Film Awards voor beste acteur, regisseur, scriptwriter.
Nominatie Golden Globe beste film.

Sunshine - Een film van István Szabó

Synopsis

Sunshine speelt zich grotendeels in Boedapest af en vertelt het verhaal van drie generaties van de familie Sonnenschein tegen de achtergrond van een hele eeuw geschiedenis. De romantische, grappige en tragische sage van een joodse familie, haar geheime passies, haar ambities, haar tragische affaires, de heilige banden die haar verbindt ofwel uit elkaar haalt gedurende de 20ste eeuw. Een doorleefde ervaring van de joodse bourgeoisie in Centraal Europa vanaf het rijk van Habsburg tot aan de vooravond van de revolutie van 1956.

Verteld door de hedendaagse Ivan Sonnenschein, begint het verhaal met zijn overgrootvader, de kleine weesjongen Emmanuel, die het familiefortuin uit de grond stampte vanuit zijn enige erfenis, een zakboekje waarin het geheime recept staat van een geneeskrachtig elixir "Sunshine Tonicum". Dankzij de reputatie (en het drankje) van zijn vader weet Ignatz Sonnenschein het uitgesproken antisemitisme van de Hongaarse beau monde te omzeilen en wordt zo, na zich tot het katholicisme bekeerd te hebben, een gerespecteerd en gevreesd rechter.

Gelijklopend met zijn succesvolle politieke carrière, heeft hij een tumultueus huwelijk met zijn jonge en mooie nicht, Valerie. Een passie die zo fel en gevaarlijk is, dat de ambitie van Ignatz ook het lot van zijn zoon Adam bezegelt. Hij is advocaat en tevens kampioen schermen, en hij raakt verwickeld in een geheime relatie met de vrouw van zijn broer. Net zoals zijn vader verloochent hij zijn joodse afkomst om Olympisch kampioen schermen te kunnen worden. Maar zelfs een gouden medaille op de Olympische Spelen van 1936 kan niet verhinderen dat Adam en zijn maîtresse de onvermijdelijke horror van de Holocaust moeten ondergaan.

Het is zonder twijfel voor een groot deel om zijn vader te wreken dat Ivan, de zoon van Adam, voor een politieke carrière kiest. Maar ook hij wordt snel meegesleurd in een affaire met de vrouw van een machtig politicus. Wanneer hij de opdracht krijgt om "de vijanden van het volk" te vervolgen – een heksenjacht die ook zijn eigen liefdesleven en identiteit dreigt bloot te leggen – is hij bereid om alles op het spel te zetten om het verleden recht in de ogen te kijken en de waarheid te onthullen...

Szabó legt uit:

"Veel mensen vragen me of mijn films autobiografisch zijn en hoewel veel dingen ook in mijn leven terug komen, is het veeleer de biografie van een generatie"

Sunshine is het verhaal van een joodse familie in Hongarije, de familie Sonnenschein/Sors, gedurende drie generaties van socio-politieke onrust.

Sunshine

181 min

Canada / Duitsland 1999

Kleur/35 mm

Sunshine - Crew

Regisseur en scenario	ISTVÁN SZABÓ
Co-scenariste	ISRAEL HOROVITZ
Producers	ROBERT LANTOS, ANDRAS HAMORI
Director of photography	LAJOS KOLTAI
Componist	MAURICE JARRE

Sunshine - Cast

Ignatz, Adam, Ivan	RALPH FIENNES
Oudere Valerie	ROSEMARY HARRIS
Greta	RACHEL WEISZ
Jonge Valerie	JENNIFER EHLE
Hannah	MOLLY PARKER
Carola	DEBORAH KARA UNGER
Jonge Gustave	JAMES FRAIN
Oudere Gustave	JOHN NEVILLE
Rose	MIRIAM MARGOLYES
Emmanuel Sonnenschein	DAVID DE KEYSER
Istvan	MARK STRONG
Knorr	WILLIAM HURT

Het keizerrijk Oostenrijk - Hongarije (1867-1918)

Het keizerrijk Oostenrijk – Hongarije werd in 1867 gesticht door keizer Frans-Jozef die tot 1916 regeerde. Zowel Oostenrijk als Hongarije behouden hun wetten, hun regering en hun hoofdstad. Enkel de autoriteiten die over Buitenlandse Zaken, Defensie en Financiën gaan, zijn gemeenschappelijk. Hongarije leeft onder een parlementair en pluralistisch regime waarin de verkiezingen “vrij” zijn, maar eigenlijk heeft slechts 10% van de volwassen bevolking stemrecht. De politieke partijen zijn verre van een reflectie van de interesses van de verschillende sociale klassen. De parlementsleden zijn praktisch allemaal lid van de christelijke Hongaarse bourgeoisie. Beetje bij beetje, krijgen een groot aantal Duitsers genaturaliseerd in Hongarije – vooral zakenlui – en joodse families – vooral grootgrondbezitters – een adellijke titel. De Duitsers en de joden beschouwen zich niet als een minderheid. De wet van nationaliteit van 1868 erkende de volledige gelijkheid van burgers die een andere taal spraken, wat hen garanties bood voor hun individuele en religieuze rechten en onderwijs in hun eigen taal.

De Eerste Wereldoorlog en het Horthy regime (1920-1944)

Nadat de Eerste Wereldoorlog verloren werd, viel het keizerrijk Oostenrijk-Hongarije uit elkaar om zo plaats te maken voor nieuwe staten. In maart 1919 kwam er een communistisch regime aan de macht, maar het hield slechts 133 dagen stand. De communisten slaan op de vlucht wanneer ze aangevallen worden door Roemenië en worden vervangen door een regering voorgezeten door admiraal Miklos Horthy. In 1920 wordt Hongarije opgedeeld door het Verdrag van Trianon, opgesteld door Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Twee derde van het land wordt verdeeld onder de buurlanden. Admiraal Horthy weigerde zich echter neer te leggen bij het verdrag en oriënteerde zijn buitenlandse politiek op het heroveren van de verloren gebieden. Hij sloot een verbond met Italië en Duitsland die zijn politiek steunden. Dit leidde al snel tot de eerste anti-joodse discriminerende maatregelen...

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

Eerst bekritiseerde admiraal Horthy Hitler, maar in de hoop de verloren gebieden te recupereren, schaarde hij zich al gauw aan de zijde van Duitsland en op 27 juni 1941 verklaarde hij de oorlog aan de Sovjetunie. In het begin van 1943 werd Hongarije verpletterend verslagen. In 1944 werd het omgetoverd tot een slagveld. De regering lonkte naar het Westen om zijn alliantie met Duitsland tegengewicht te geven. Geïrriteerd door deze dubbele politiek, viel het Duitse leger Hongarije binnen op 19 maart 1944. Admiraal Horthy werd gedeporteerd naar Duitsland en de partij van het Hakenkruis kwam aan de macht, iedereen die “de uiteindelijke overwinning” in de weg stond uit de weg ruimend...

Het Sovjetregime (1945-1989)

Aan de Duitse bezetting van Hongarije en aan de terreur waarmee de Hongaarse fascisten het land bestuurden, kwam een einde in april 1945 toen de Russen binnen vielen. De communisten wonnen de verkiezingen van 1947. In juni 1948 sloegen de Hongaarse communisten en de sociaal-democratische partij de handen in elkaar om de Hongaarse arbeidspartij te vormen. Alle andere partijen verdwenen. Men moest lid zijn van de arbeiderspartij om tot de regering te mogen toetreden.

De anticommunistische revolutie (1956) en het einde van de “verlichte” dictatuur.

Een spontane volksopstand die een democratische verandering eiste mondde uit in de Hongaarse revolutie van 1956. Op 23 oktober resulteerde de verdeeldheid onder de bevolking in een gewapende strijd. Op 4 november ontstond een bloedig gevecht, Russische tanks verschenen in de straten van Boedapest en de communisten kwamen terug aan de macht. De Hongaren hadden hun revolutie verloren maar het zaad van verandering was geplant en dit leidde uiteindelijk tot de verzwakking van het communistisch regime over heel de wereld. Het communistische regime in Hongarije werd menselijker. Van alle Oostbloklanden was Hongarije datgene dat de meeste vrijheid aan zijn burgers toeliet, een relatieve vrijheid van woord en opinie en zelfs de vrijheid tot het verkrijgen van een visum nodig om naar het Westen te reizen.

De democratie (1989 - ...)

In 1989 verkreeg Hongarije eindelijk datgene waarvan zijn burgers al vijftig jaar lang droomden: een echte democratie.

Sunshine - Chronologie

1ste Generatie

Emmanuel Sonnenschein 1828 - 1897 (David de Keyser):

Emmanuel is de zoon van Aaron en Josefa Sonnenschein, twee joodse boeren die het geheime recept van een geneeskrachtig drankje op basis van kruiden ontdekken, het "Sunshine Tonicum", zijn vader sterft in een explosie in hun kleine stokerij. De twaalfjarige Emmanuel, vestigt zich in Boedapest om er werk te zoeken en geld te verdienen om zijn moeder en broer te onderhouden. Hij huwt er Rose en richt zijn eigen onderneming op. Het succes van het "Sunshine Tonicum" ligt aan de basis van het fortuin van de Sonnenscheins.

de Keyser:

"In veel opzichten is Emmanuel heel conventioneel, hij wil geen opschudding veroorzaken. Hij is een man van traditie en eist dat elk lid van de familie zich aan die tradities houdt, zonder enige veranderingen in de hand te werken. De volgende generatie daarentegen wil verandering, wat voor de nodige spanningen zorgt."

Biografie:

David de Keyser heeft al zo'n 200 rollen op zijn actief, voor theater, bioscoop en televisie, gaande van Shakespeare tot David Mamet over Arthur Miller tot David Hare. Op het witte doek vertolkte hij Ben Gourion naast Ingrid Bergman in Golda en speelde hij ook mee in King David van Bruce Beresford, Yentl van Barbra Streisand, The Ploughman's Lunch van Richard Eyre, A Romantic English Woman van Joseph Losey, A Dry White Season van Euzhan Palcy, Leo The Last van John Boorman en The Designated Mourner van David Hare.

Rose Sonnenschein 1938-1905 (Miriam Margolyes):

Ros eis de matriarch van de familie Sonnenschein en moeder van Ignatz en Gustave, die ieder een totaal andere weg op gaan. Zij is ook de adoptiemoeder van nichtje Valerie, de dochter van Emmanuels broer, die ze opvoedt als was het haar eigen dochter.

Margolyes:

"Rose is het voorbeeld van de "joodse moeder": een zeer sterke moederinstinct maar ook een heel hard karakter. Wat me aantrok is de confrontatie tussen de loop van de geschiedenis en de individuele levenswandel – zowel die van Rose als die van de anderen. Sex, geweld, geschiedenis, ik hield in dit scenario van de manier waarop de personages hun lot ondergaan tegen een politiek achtergrond, wat we allemaal doen ook al zijn we ons er niet van bewust."

Biografie:

Miriam Margolyes, een gerenommeerde Brits actrice, schittert in karakterrollen:: Sarah in Yentl van Barbra Streisand, zij speelt ook de voedster in Romeo + Juliette van Baz Luhrmann, tante Spons in James and the Giant Peach, naar het wrede verhaal van Roald Dahl, en ze leende haar stem aan "de vlieg" in Babe van Christopher Nolan. Op haar lijstje van televisie- en theaterwerk staan diverse rollen zoals Fiddler on the Roof en Gertrude Stein & Compagnie, zij is tevens de auteur en actrice van een one-woman show gebaseerd op Women van Dickens.

Ignatz Sonnenschein/Sors 1869-1930 (Ralph Fiennes):

De oudste zoon, en lieveling, van Emmanuel en Rose. Hij verandert zijn naam om zich beter te integreren en wordt één van de machtigste magistraten van het land. Zijn ambitieuze carrière resulteert in het verlies van zijn verboden liefde.

Fiennes:

"Ignatz wil geaccepteerd worden door de bourgeoisie. Het is een jood uit de middenklasse die zich hogerop werkt terwijl hij de vrouw waarvan hij houdt, negeert."

Jonge Gustave Sonnenschein/Sors 1872-1952 (James Frain):

De jongere broer van Ignatz, Gustave, is zijn tegenpool. Ignatz is conservatief op alle vlakken, Gustave is een militante revolutionair die barst van de energie. De spanning tussen de twee loopt hoog op wanneer ze op dezelfde vrouw verliefd worden, hun nicht Valerie.

Frain:

"Ignatz is de lieveling en er is dus altijd een latent conflict tussen de oudste en de jongste, die niet aan het gevoel van uitsluiting kan ontsnappen. Hij wil alles omgooien, alles verstoren, de wereld heruitvinden; Ignatz is een fervent volgeling van de keizer, Gustave gelooft volledig en gepassioneerd in het communisme, overtuigd – zoals zovelen van zijn generatie – dat zij voor een betere wereld zullen vechten. Het falen van die droom zal de grote tragedie van Gustave's leven zijn."

Biografie:

James Frain is vooral bekend van theater en van de Britse televisie (hij maakte deel uit van de Royal Shakespeare Company), maar werd opgemerkt in o.a. Elizabeth van Shekhar Kapur, waarin hij gestalte gaf aan de Spaanse ambassadeur aan de zijde van Cate Blanchett en in Hilary and Jackie van Anand Tucker, waarin hij de pianist Daniel Barenboim vertolkte. Van zijn andere films kunnen we Passion For Life van Julian Temple, waarin hij de cineast Jean Vigo vertolkte naast Romane Bohringer, Nothing Personal van Thaddeus O'Sullivan en Shadowlands van Richard Attenborough. Hij was ook te zien in Reindeer Games van John Frankenheimer, met Ben Affleck en Gary Sinise, en in Titus van Julie Taymor, met Anthony Hopkins en Jessica Lange.

Jonge Valerie Sonnenschein/Sors 1872-1962 (Jennifer Ehle):

Gepassioneerd en passioneel, Valerie Sonnenschein is het personage dat er in de film bovenuit steekt en de eigenlijke heldin, volgens Szabó. Ze is het enige familielid dat gedurende de hele film in leven blijft, de enige ook die steeds haar hart blijft volgen.

Ehle:

"Ik was helemaal verkocht voor Valerie. Ze verschilt van de vrouwen die we anders op het scherm zien. Ze is sterk en, hoewel ze nooit zal toegeven om mensen te paaien, wil ze kost wat kost dat iedereen in haar omgeving gelukkig is. Ze hoopt op een vorm van stabiliteit en evenwicht, een moeilijke opgave in deze familie. Zij is het die de vrede tracht te bewaren, maar zonder haarzelf of datgene waarin ze gelooft te verloochenen. Ze schreeuwt haar opinies niet van de daken, maar ze leert in stilte uit wat ze rondom haar ziet gebeuren. En ze ziet alles."

Biografie:

Ehle kreeg veel erkenning voor haar rol van Elizabeth Bennet in de televisieserie Pride and Prejudice naar Jane Austen, wat haar de BAFTA voor beste vrouwelijke hoofdrol opleverde in 1996, genomineerd voor de BAFTA voor haar rol in Wilde van Brian Gibson, waarin ze Constance, de vrouw van de schrijver speelt. Ze schitterde ook in Bedrooms And Hallways van Rose Troche, Paradise Road van Bruce Beresford en Backbeat van Iain Softley.

Ze speelt ook regelmatig theater en speelde o.a. in Richard III met de Royal Shakespeare Company en in Tartuffe van Molière, geregisseerd door Sir Peter Hall. Na The Real Thing van Tom Stoppard, dat op het programma stond in het Donmar Warehouse Theatre, geregisseerd door David Leveaux, speelde ze één van de hoofdrollen in Summerfolk een productie van Trevor Nunn in het Royal National Theatre.

2de Generatie

Adam Sors 1902-1944 (Ralph Fiennes):

De jonge zoon van Ignatz en Valerie is een briljant schermer die zich bekeert tot christenen om carrière te kunnen maken. Maar zelfs een gouden medaille op de Olympische Spelen van 1936, kan hem niet helemaal redden van de horror van de Tweede Wereldoorlog.

Fiennes:

"Adam is een sportman die voor en door zijn lichaam leeft. Zijn enige ambitie is te slagen als atleet. Hij wil zich ook integreren, maar hij heeft enkel het nauwe beeld van een sportman. Hij is blind voor de sociale verwarring, voor het fascisme dat de kop opsteekt, wat van hem een begrensd iemand maakt. Desalniettemin is hij het meest romantische personage van de film."

Hannah Sors 1906-1944 (Molly Parker):

Hannah Wippler, haar meisjesnaam, ontmoet en huwt Adam Sors op het moment dat ze zich bekeren tot het christendom om zich beter te integreren in de Hongaarse maatschappij. De geschiedenis beslist er echter anders over.

Parker:

"Adam heeft een zeer klare kijk op zijn doel, hij is heel intens en competitief. En een kampioen. Ik begrijp waarom Hannah verliefd op hem wordt. Ik was zeer aangedaan door de opname van de scène in het joodse getto. Honderden "gevangenen" in het zwart gekleed met de gele ster op de borst, zaten op een binnenplein, ze zagen er allemaal haveloos uit. Plots leek Canada heel ver weg, en ondanks alle camera's werd de hele schokkende scène heel reëel."

Biografie:

De jonge Canadese actrice werd opgemerkt door haar vertolking in Kissed van Lynne Stopkewich waarvoor ze de Best Actress Genie won. Daarna speelde ze mee in Wonderland van Michael Winterbottom en in The Five Senses van Jeremy Podeswa, allebei geselecteerd voor het festival van Cannes in 1999. Ze was ook te zien in Waking The Dead, geproduceerd door Jodie Foster, met Billy Crudup en Jennifer Connely, en in Ladies Room, met John Malkovich

Istvan Sors 1900-1944 (Mark Strong):

Istvan Sors is de oudste broer van Adam, een dokter die zich perfect kan vinden in het spelen van de tweede viool na zijn beroemde broer.

Strong:

"Het is Istvan die Adam leert te schermen, maar het is Adam die Olympisch kampioen wordt. Later zal Istvan Greta huwen, maar het is Adam waar ze echt van houdt. Wanneer ik het scenario begon te bestuderen, bedacht ik duizend manieren van actie en reactie van Istvan, of hij zich al dan niet zou laten bedriegen door zijn boer en zijn vrouw. Maar toen ik me er echt op ging toeleggen, werd het duidelijk dat Istvan een gelukkig man is. Altijd op het achterplan volgens Adam, maar gelukkig op zijn manier. Sunshine is het verhaal van een Hongaarse familie, maar ook van ieder van ons: we hebben allemaal een familie, een religie, een cultuur en een land."

Biografie:

De jonge Britse acteur die ook lid is van de Royal Shakespeare Company en van het National Theatre heeft er zowel Shakespeare (Richard III, King Lear) als Arthur Miller (Death of a Salesman), David Hare (Murmuring Judges) en Patrick Marber (Close). Op het witte doek speelde hij in Fever Pitch van David Evans, If Only... van Maria Ripoll en Captives van Angela Pope.

Greta Sors 1910-1944 (Rachel Weisz):

Greta maakt haar intrede in de familie Sors wanneer ze Istvan huwt. Maar het is Adam waarvan ze houdt...

Weisz:

"Wanneer ik István Szabó ontmoette, zei ik hem dat Greta gek moest zijn om een man te trouwen waarvan ze niet houdt om in de buurt te zijn van een ander waarvan ze wel houdt, om dan 10 jaar te wachten alvorens het hem te zeggen. István antwoordde me: "Ze is niet gek, ze is verliefd, zo simpel is het." Hij had gelijk: ze is verliefd en verlangt niets anders in haar leven. Op een zekere manier heeft ze dezelfde enge visie als Adam: hij wil zijn gouden medaille behalen, zij wil de man veroveren waarvan ze houdt.

Vanaf het begin van hun affaire, dwingt ze hem Hongarije te verlaten. Ze voelt instinctief de onvermijdelijke opmars van het nazisme aan, en ook dat Adam niet aanvaard zal worden als een Hongaar noch als een Olympisch kampioen maar slechts als een jood."

Biografie:

Rachel Weisz werd ontdekt in Swept From The Sea van Beban Kidron, naast Vincent Perez, ze speelde ook mee in Going All The Way van Mark Wellington, met Ben Affleck, in Stealing Beauty van Bernardo Bertolucci, met Liv Tyler en Jeremy Irons, en in Chain Reaction van Andrew Davis, met Keanu Reeves en Morgan Freeman. De vier films die ze op amper twee jaar tijd draaide laten haar zien in een epos (Sunshine), een horrorfilm (The Mummy van Stephen

Sommers), een komedie (Land Girls van David Leland) en in een film noir (I Want You van Michael Winterbottom). Ze heeft ook één van de hoofdrollen in Enemy At The Gate van Jean-Jacques Annaud.

Parallel aan de theatergroep die ze uit de grond stampte tijdens haar studies aan de universiteit van Cambridge, maakte ze haar debuut in Londen in Design For Living van Noël Coward.

3de Generatie

Ivan Sors 1927-... (Ralph Fiennes):

Ivan is de enige zoon van Adam en Hannah en is één van de enigen van de familie die de Holocaust overleeft. Hij kiest ervoor om in de politiek te gaan om de dood van zijn vader te wreken. Uiteindelijk leert hij de confrontatie aan te gaan met het verleden, de waarheid te verkondigen en zijn ware identiteit te (her)ontdekken.

Fiennes:

"Ivan is psychologisch kreupel door het zien van de moord op zijn vader in het kamp, hij is, meer dan de andere personages in de film, een prooi voor de interne conflicten en heeft geen wortels meer. Hij komt uit de oorlog, vastberaden voor het communisme te vechten en zich te wreken op de fascistten. Wanneer hij de corruptie van het communisme ontdekt en begrijpt dat die identiek is aan het totalitair regime, is hij eindelijk klaar voor verandering."

Oudere Gustave Sors 1872-1952 (John Neville):

Gustave is veel ouder, maar nog steeds trots, als hij naar Hongarije terug keert nadat hij onderdook tijdens de oorlog en lid werd van de communistische partij.

Neville:

"Ik hield van de complexiteit van Gustave. Hij is trouw en loyaal aan zowel zijn politieke ideeën als aan de liefde uit z'n jeugd, Valerie. Hun band is heel ontroerend. Hij benadert Ivan echter vanuit een communistisch standpunt, zeer afstandelijk en vanuit pure logica. Hij kan niet emotioneel op de situatie reageren wat een heel harde, oncomfortabele scène maar tevens zeer sterke scène oplevert."

Biografie:

Neville werd recentelijk tot de Orde van het Britse Rijk verheven voor zijn film- en theatercarrière (waar hij zowel Oscar Wilde als De Koopman van Venetië, My Fair Lady en Danse de mort van Strindberg vertolkte) en zijn televisiewerk (Paradise Regained, The First Churchills). John Neville speelde ook een belangrijke rol in The Fifth Element van Luc Besson en hij vertolkte de titelrol in The Adventures of Baron Münchhausen van Terry Gilliam. Sinds enkele jaren woont hij in Canada waar hij artistiek directeur is van het Citadel Theatre en van het Festival van Stratford.

Oudere Valerie 1872-1962 (Rosemary Harris):

Ze neemt de rol gespeeld door haar eigen dochter Jennifer Ehle over en vertolkt Valerie tijdens het tweede deel van haar leven.

Harris:

"Valerie is een grote, stille kracht, een buitengewone vrouw, en temeer gezien haar leefwereld. Ze volgt de maatschappij niet, maar haar hart, haar verstand, haar gevoelens en ze ziet snel door het masker van anderen. Sinds ik de rol aannam, leerde ik veel over de geschiedenis van Hongarije en over hoe het lot van de mens een bepaalde wending kan nemen door de politieke veranderingen. Maar Valerie laat zich niet doen, ze heeft haar eigen kompas en houdt de richting aan die zij het beste acht. De rol delen met mijn dochter Jennifer houdt in dat we geen lange gesprekken hoefden te voeren om te weten hoe we het personage aanvoelden."

Biografie:

Rosemary Harris werd geboren in Pakistan maar opgevoed in Engeland, ze studeerde er ook aan de Koninklijke Academie van Dramatische Kunsten.

Ze debuteerde vooral met "straattheater", daarna speelde ze zowel op Broadway in Climate Of Eden van Moss Hart, als in Londen in The Sven Year Itch. Onder haar klassieke repertoire in de

Old Vic in Londen, en later ook in het National Theater, behoren: Cressida, Desdemona (met Richard Burton), Ophelia (met Peter O'Toole), Ilyena van Oom Wanja (met Laurence Olivier en Michael Redgrave). Op Broadway vertolkte ze eerder moderne auteurs zoals: Peter Schaffer (The Lion in Winter), Harold Pinter (Old Times), Neil Simon (Lost In Yonkers), Edward Albee (A Delicate Balance) en Noel Coward, waarvan ze recentelijk ook Waiting In The Wings speelde naast Lauren Bacall.

Op het witte doek was ze te zien in Boys From Brazil, van Franklin J. Schaffner, Beau Brummel, A Flea in Her Ear, The Ploughman's Daughter, Tom and Viv (hiervoor sleepte ze een Oscarnominatie in de wacht), Hamlet van Kenneth Branagh en My Life So Far van Hugh Hudson.

Op de televisie verscheen ze in de serie Holocaust, waarvoor ze een Golden Globe kreeg, en vertolkte ze de rol van George Sand in Notorious Woman waarvoor ze een Emmy kreeg. Zij is de vrouw van de scenarist-schrijver John Ehle (The Winter People, The Journey of August King) en de moeder van actrice Jennifer Ehle.

Ralph Fiennes

In slechts enkele jaren ontpopte Ralph Fiennes zich als één van de grootste acteurs van zijn generatie met op zijn actief films zoals *The English Patient*, *Quiz Show* en *Schindler's List* en theaterstukken zoals *Hamlet* en *Ivanov*.

Ralph Fiennes werd in Suffolk geboren en groeide in Engeland en Ierland op. Hij studeerde in 1985 af aan de prestigieuze Royal Academy for Dramatic Art (RADA) en debuteerde in het openluchttheater van Regent's Park in Londen, waarna hij zich aansloot bij de theatergroep van Michael Rudman in het National Theater. In 1988 werd hij lid van de Royal Shakespeare Company waar hij twee seizoenen bleef en o.a. *Henry VI*, *King Lear* en *Love's Labour's Lost* speelde.

In 1991 was hij een opvallende verschijning in de televisieserie *Prime Suspect*. De producent David Puttnam vertrouwde hem de rol van T. E. Lawrence in *A Dangerous Man: Lawrence after Arabia*. Datzelfde jaar debuteerde hij op het witte doek naast Juliette Binoche in *Wuthering Heights* van Peter Kominsky, naar de roman van Emily Brontë.

Zijn vertolking van Heathcliff overtuigde Steven Spielberg ervan om hem de rol van SS-officier, Amon Goeth, te geven in *Schindler's List*, een rol waarvoor hij verscheidene internationale prijzen in de wacht sleepte, alsook een oscarnominatie.

Nadat hij gestalte gaf aan Charles van Doren in *Quiz Show* van Robert Redford, keerde Ralph Fiennes terug naar het theater om *Hamlet* te vertolken in een regie van Jonathan Kent. Nadat het stuk gespeeld werd in het Almeida Theater te Londen, werd het hernomen in Broadway. In 1994 ontving Ralph Fiennes de Tony voor beste acteur.

Twee jaar later, geregisseerd door Anthony Minghella, vertolkte hij de zwaar verbrande oorlogsheld die uit de fantasie van schrijver Michael Ondaatje ontsproot, in de film *The English Patient*. De film was een overweldigend succes over heel de wereld en haalde zeven Oscars binnen én een tweede nominatie voor Ralph Fiennes.

Ralph keerde nogmaals terug naar het Almeida Theatre waar hij de hoofdrol vertolkte in *Ivanov*, van Anton Tchekov, in een nieuwe adaptatie van David Hare. Heel uitzonderlijk werd deze productie geregisseerd door Jonathan Kent voor één week uitgenodigd in Moskou.

Nadat hij direct achter elkaar *The Avengers* van Jeremiah Chechick, *The End of the Affaire* van Neil Jordan, naar de roman van Graham Greene, *Sunshine* van István Szabó en *Eugene Onegin*, geregisseerd door zijn zus Martha naar de roman van Pushkin, waarvan hij ook de executive producer is. Daarna keerde hij terug naar het theater om er o.a. *Richard II* van Shakespeare te spelen.

Filmografie Ralph Fiennes

2003

The Good Thief

2002

The Chambermaid

Red Dragon

Spider

2000

The Orange British Academy Film Awards (TV)

The Miracle Maker (TV)

How Proust can Change Your Life (TV)

1999

The End of the Affaire van Neil Jordan

The Miracle Maker (TV) van Derek W. Hayes en Stanislas Sokolov

Onegin van Martha Fiennes (hij was tevens executive producer)

Sunshine van Istvan Szabo

1998

The Avengers van Jeremiah Chechick

Prince of Egypt van Brenda Chapman en Steve Hickner

1997

Oscar and Lucinda van Gillian Armstrong

1996

The English Patient van Anthony Minghella

The Great War (TV) van Carl Byker en Lyn Goldfarb

1995

Strange Days van Kathryn Bigelow

1994

Quiz Show van Robert Redford

1993

Schindler's List van Steven Spielberg

The Baby of Macon van Peter Greenaway

The Cormorant (TV) van Peter Markham

1992

Wuthering Heights van Peter Kosminsky

1990

A Dangerous Man: Lawrence After Arabia (TV) van Christopher Menaul

Prime Suspect (TV) van Christopher Menaul

Regisseur István Szabó

De regisseur-scenarist István Szabó wordt tot één van de belangrijkste cineasten van zijn generatie gerekend als houder van een zestigtal internationale prijzen (Oscar voor Beste Film in 1981 voor Mephisto, de prijs David di Donatello, drie nominaties voor een Oscar, vier nominaties op het Festival van Cannes en twee Zilveren Beren in Berlijn). Hij werd geboren in 1938 in Boedapest – waar hij nog steeds woont – en van daaruit begon hij zijn internationale activiteiten.

Hij deed zich opmerken dankzij zijn eindprojecten van de Filmschool van Boedapest en zijn eerst kortfilm Concert, gemaakt kort na zijn studies in 1961, die de Prijs van de Hongaarse critici in de wacht sleepte. Op zijn 25ste kreeg hij een eervolle vermelding voor zijn film You op het Festival van Cannes en in 1977 de Grote Prijs op het Filmfestival van Oberhausen voor City Map.

Szabó draaide zijn eerste langspeelfilm in 1964, The Age of Daydreaming, voor dewelke hij de Zilveren Prijs behaalt op het filmfestival van Locarno. Zijn volgende films, in het bijzonder The Father (Speciale Prijs in Locarno in 1966) en Love Film (1970) zijn gewijd aan de kindertijd en de adolescentie. In de jaren '70 boog Szabó zich over de generatie van zijn ouders in o.a. 25 Fireman's Street (1973) en Budapest Tales (1976).

In 1971 ontmoette hij de cinematograaf Lajos Koltai. Hun eerste samenwerking, Confidence (1979), gaf hen internationale erkenning en zorgde voor Szabó's eerst Oscarnominaties. Sunshine is reeds de 11de film waarbij ze samen werken. In het begin van de jaren '80 kwam hij op de proppen met de baanbrekende film Mephisto met Klaus-Maria Brandauer in de rol van een egocentrische acteur die verscheurd wordt door zijn liefde voor succes.

De film behaalde 20 internationale prijzen, waaronder de Oscar voor beste buitenlandse film. Klaus-Maria Brandauer speelde ook in de twee volgende films van Szabó, Colonel Redl (1985) en Hanussen (1988), waarin hij een charismatische helderziende vertolkt. De twee films brachten de acteur verschillende internationale prijzen op, waaronder de Prijs van de jury in Cannes voor Colonel Redl en twee Oscarnominaties.

In 1990, draaide Szabó voor de eerste keer een Engelstalige film, Meeting Venus, met Glenn Close. Het jaar daarop legde hij zich weer toe op Hongaarse cinema: Sweet Emma, Dear Bobe – het verhaal van twee jonge vrouwen die trachten te overleven in het postcommunistische Boedapest – bracht hem de Zilveren Beer in Berlijn op. Voor Sunshine, zijn tweede Engelstalige film, kreeg hij al drie prijzen van de Europese Academie voor Film nl. die van Beste Acteur zijnde Ralph Fiennes, die van Beste Scenario en die van Beste Fotografie zijnde die van de hand van Lajos Koltai.

Filmografie regisseur (en meestal ook scenarist of co-scenarist)

- 2002 Ten Minutes Older: The Cello
- 2001 Taking Sides
- 1999 Sunshine
Offenbach titkai (Offenbach's Secret)
- 1992 Edes Emma, draga Bobbe (Sweet Emma, Dear Bobe)
- 1991 Meeting Venus (La Tentation de Vénus)
- 1988 Hanussen
- 1985 Colonel Redl
- 1984 Bali
- 1983 Katzenspiel (TV)
- 1981 Mephisto
- 1980 Der Grüne Vogel (TV)
- 1979 Confidence (Bizalom)
- 1977 Városterkép (City Map)
- 1976 Budapesti mesék (Budapest Tales)
- 1974 Ösbemutató (TV) (Première)
- 1973 Tüzoltó utca, 25 (25 Fireman's Street)
- 1972 Álom a házról (Dream of a House)
- 1971 Budapest, amiért szeretem (Budapest, why do I love you)
- 1970 Szerelmes film (Love Film)
- 1967 Kegyelet
- 1966 Apa (Father)
- 1965 Kresz-mese gyerekeknek (Traffic-Rule Tale for Children)
- 1964 Álmodozások kora (Age of Illusions)
- 1963 Koncert (Concert)
Te (You)
- 1961 Variations on a Theme (Variations on a Theme)
- 1960 Plakátragasztó (Bill Poster)
- 1959 Bors (TV)

Filmografie Acteur

- 1997 Franciska vasárnapjai (Every Sunday), van Sandor Simo
- 1993 Utrius, van Ferenc Grunwalsky
- 1989 Stand Off, van Guyla Gazdag
- 1982 Történetek a magyar filmről, van Laszlo Nadasy

Co-scenarist Israel Horovitz

Israel Horovitz werd in 1939 geboren, toen hij 17 was werd zijn eerste toneelstuk al opgevoerd in Boston. Een paar jaren later debuteerde hij in New York met vier toneelstukken die tijdens het seizoen 1967-1968 op het programma stonden. Vandaag, als dramaturg maar ook scenarist, acteur en regisseur, is hij de auteur van zo'n vijftigtal toneelstukken, vertaald en opgevoerd in een dertigtal verschillende talen. Zijn stukken worden o.a. opgevoerd in New York door Al Pacino (The Indian Wants The Bronx), Jill Clayburgh (Rats, It's Called The Sugar Plum) en Diane Keaton (The Primary English Class) en in Frankrijk door Laurent Terzieff (L'Indien cherche le Bronx), Gérard Depardieu (Clair-obscur), Daniel Gélin (Dr. Hero), Pierre Dux en Jane Birkin (Quelque part dans cette vie). Al gedurende 25 jaar wordt Line opgevoerd in hetzelfde theater in New York, het stuk staat ook al tien jaar op de affiche van het Théâtre de Poche in Montparnasse en wordt geregeld hernomen door verschillende toneelgroepen.

Onder zijn andere werken zijn de bekendste: The Wakefield Plays (een serie van zeven toneelstukken waaronder Hopscotch, opgevoerd in het theater van Lucernaire in 1993), zijn joodse trilogie (Today I Am A Fountain Pen, A Rosen By Any Other Name en The Chopin Playoffs), onlangs nog hernomen in het theater van Los Angeles, een andere cyclus van zeven stukken die zich in Massachusettes afspelen (waaronder Park Your Car In Harvard Yard, in Broadway opgevoerd door Jason Robards), Captains And Courage, een theaterbewerking van het boek Captain Courageous van Rudyard Kipling, Lebenstraum, gepresenteerd op het Festival van Avignon in 1997, en Stations Of The Cross, opgevoerd in augustus 1999 met Horovitz in de hoofdrol.

Enkele scenario's die hij schreef: The Strawberry Statement, Author ! Author !, A Man In Love, geschreven in samenwerking met Diane Kurys, Believe In Me en een adaptatie van zijn toneelstuk Fighting Over Beverly, dat hij zelf opvoerde.

Tenslotte schreef hij Phone Tag voor de BBC Radio 4 en speelde hij verschillende rollen in adaptaties van zijn toneelstukken voor de radio waaronder The Chips Are Down, Fighting Over Beverly, en Stations Of The Cross.

Hij won al verscheidene internationale prijzen waaronder twee Obies (Oscars voor theater off-Broadway), een Emmy (televisie), de Prix Plaisir du théâtre, de Prix Italia (radio)...

Hij stichtte en was artistiek directeur van het Gloucester Stage Company en het New York Playrights Lab. Israel Horovitz is vader van vijf kinderen waaronder Rachel Horovitz, voorzitter van de productie van New Line Cinema, Matthew Horovitz, romanschrijver en chief-editor en Beastie Boy Adam Horovitz.

Producent Robert Lantos

Buiten Sunshine produceerde Robert Lantos Felicia's Journey en The Sweet Hereafter van Atom Egoyan, eXistenZ en Crash van David Cronenberg, Black Robe van Bruce Beresford en Joshua Then And Now van Ted Kotcheff. Voor de televisie produceerde hij o.a. de series Power Play, Due South en E.N.G. en de televisiefilms Shot Through The Heart, The Hunchback (naar le Notre-Dame de Paris), Family Of Strangers, Sword Of Gideon. Zijn films, televisieseries en – films brengen heel wat op en worden regelmatig op het palmares van grote internationale festivals vermeld: de Speciale Publieksprijs op Cannes voor The Sweet Hereafter (1997), de Speciale Prijs van de Jury voor Crash (1996), de Prijs van de Internationale Critici voor Exotica (1994) en eXistenZ haalde in 1999 de Gouden Beer op het Festival van Berlijn binnen. Op de Genies (de Canadese Oscars) verbrak hij alle records op vlak van nominaties: veertien voor Sunshine, tien voor Felicia's Journey en drie voor eXistenZ.

Robert Lantos werd geboren in Boedapest en is met zijn 50 jaar de enige zoon van Holocaustoverlevenden. Zijn moeder was naaister aan huis, zijn vader bestuurde een transportbedrijf, dat hij verloor tijdens het nazi-regime, terug opbouwde na de oorlog en terug verloor tijdens het communistisch regime. Zij verlieten Hongarije in 1958, gingen in eerst Uruguay wonen en vestigden zich in 1963 in Canada.

Dankzij een studiebeurs kon Robert Lantos zich inschrijven in de McGill Universiteit van Montreal. Meteen na het beëindigen van zijn studies (hij is gegradueerde litteratuur en film), produceerde hij, op z'n 25ste, zijn eerste langspeelfilm Legitimate. Zijn tweede productie, In Praise of Older Women (het verhaal van een Hongaarse immigrant die voordeel weet te halen uit het effect dat hij op "oudere dames" heeft), had te maken met censuur na de avant-première op het Festival van Toronto in 1977. De controversie werkte het succes van de film in de hand en Hollywood deed beroep op de jonge producent maar deze weigerde omdat hij verkoos aan de hernieuwing van de Canadese film te werken.

Tot in september 1998 was Robert Lantos voorzitter van de administratieve raad en belangrijkste aandeelhouder van Alliance Communications. In 1998 zette hij de fusie van Alliance met Atlantis Communications op poten om zo Alliance-Atlantis Communications Inc. Op te richten, waarvan hij de erevoorzitter is. Eens de fusie afgewerkt, richtte Robert Lantos Serendipity Point Films op om zich opnieuw bezig te houden met "zijn echte beroep nl. dat van filmproducent". Hij sloot een financiering- en distributieakkoord met Alliance-Atlantis. Buiten de nieuwe film van Denys Arcand (Stardom), zette hij ook al Barney's version, naar de roman van Mordecai Richler, In the Skin of the Lion, naar het boek van Michael Ondaatje, op poten alsook de volgende films van Costa-Gavras, Roman Polanski, Atom Egoyan (Ararat) en David Cronenberg.

Cinematograaf Lajos Koltai

Lajos Koltai is één van de meeste gekende cinematografen van de wereld. Hij kreeg een European Award voor de fotografie van Sunshine en voor The Legend of the Pianist on the Ocean (1998).

Net afgestudeerd aan de Academie van theater en film van Boedapest, werd Koltai benaderd door de grootste cineasten van Hongarije: Marta Meszaros, Pal Gabor, Pal Erdős, Peter Gothard, Ferenc Kosa en István Szabó, met wie hij voor het eerst samen werkte in 1979. Sunshine is de twaalfde film die ze samen draaien. In de jaren '80 werkte ze al samen aan Mefisto en Colonel Redl, die voor hem de poorten naar de internationale filmwereld openen.

Producent Andras Hamori

De directeur van Alliance-Atlantis Pictures, Andras Hamori werd ook in Hongarije geboren. Na gelijktijdig rechten (hij studeerde af aan de faculteit rechten in Boedapest), film- en theaterjournalistiek gestudeerd te hebben, en na theater- en filmcriticus geweest te zijn, werd hij hoofd van het departement cinema van de Hongaarse nationale televisie.

Hij emigreerde naar Toronto in 1981, hij begon te werken bij RSL Entertainment Corporation en produceerde voor hen films zoals Overdrawn At The Memory Bank, Heavenly Bodies en Joshua Then And Now.

In 1985, stichtte hij met Robert Lantos Alliance Entertainment waarvan hij vice-voorzitter is en produceerde er televisieseries zoals Night Heat en films zoals The Gate I en II, Nowhere To Hide, God Bless The Child en Iron Eagle II.

In 1989, ging hij weg bij Alliance en richtte hij Accent Entertainment Corporation, dat o.a. Mesmer, The Magic Hunter en 66 afleveringen van de televisieserie Sweating Bullets produceerde.

Terugkerend naar Alliance Communications en voorzitter van Alliance Pictures, is hij de executive producer van Crash, van David Cronenberg (Speciale juryprijs op Cannes in 1996) en The Sweet Hereafter van Atom Egoyan, die genomineerd werd voor beste regie en beste scenario op de Oscars. Hij produceerde ook eXistenZ, van David Cronenberg, met Jennifer Jason Leigh, Jude Law en Willem Dafoe. De film won de Zilveren Beer op het festival van Berlijn in 1999.

Ten tijde van de opnames van Sunshine van István Szabó, was Hamori ook executive producer van A Room For Romeo Brass, van Shane Meadows, auteur van 24/7, met Bob Hoskins.

Filmcomponist Maurice Jarre

Maurice Jarre was gedurende geruime tijd de muzikaal directeur en componist verbonden aan het populaire Nationale Theater van Jean Vilar. Het is samen met Georges Franju dat Jarre zijn eerste stappen in de filmwereld zet en met David Lean betreedt hij ook de internationale scène wanneer hij de Oscar voor Beste Originele Muziek voor Lawrence of Arabia in 1962 in de wacht sleept. Hij kreeg ook een Oscar voor Dr. Zhivago in 1964 en in 1984 voor A Passage To India. Hij werkte ook samen met John Huston (The Life And Times Of Judge Roy Bean, The Man Who Would Be King), Alfred Hitchcock (Topaz), Elia Kazan (The Last Tycoon), Peter Weir (Witness, Death Poets Society, The Year of Living Dangerously) en Michael Apted (Gorilla's in the Mist).

In 1999, naast voor Sunshine van István Szabó, componeerde Maurice Jarre twee concertstukken en de muziek voor I Dreamed Of Africa van Hugh Hudson met Kim Basinger. Het Festival van Deauville bracht hem ook hulde in 1999.

FILM REVIEW; **Serving the Empire, One After Another After . . .**

By A. O. SCOTT

About half an hour into "Sunshine," the first of three characters played by Ralph Fiennes raises a glass to toast the passage of time. "Long live the 20th century!" he cries, which is, when you think about it, a profoundly illogical thing to say. "I predict this will be a century of love, justice and tolerance," Mr. Fiennes's character, a rising star of the Austro-Hungarian judicial system named Ignatz Sonnenschein, declares after his toast. You don't need to know much about the last hundred years -- just that they were characterized by an awful lot of hatred, injustice and intolerance -- to grasp the irony. But fortunately, and thanks largely to Mr. Fiennes, Jennifer Ehle and Rosemary Harris, the film pulls away from such obviousness and views the lethal unreason of the past hundred years with gravity, humor and, most remarkably, with something like sanity.

Just as history, properly understood, is more than just one darn thing after another, so "Sunshine" manages, as a whole, to transcend the crude melodrama of its individual scenes. The stagy political shouting match on the eve of World War I turns out to be the key to Mr. Szabo's understanding of the 20th century. He imagines socialism, nationalism and imperial liberalism as siblings, born out of an essentially decent, meliorist 19th-century impulse, and all vulnerable to horrifying moral corruption.

Several of this Hungarian director's earlier films -- notably "Mephisto" (1981) and "Colonel Redl" (1985) -- dealt with the exemplary modern agonies, especially acute in Central Europe in the middle decades of the 20th century, of decent men driven to compromise with evil. "Sunshine" is a triptych of such stories, each one displaying Mr. Fiennes, with different facial hair and altered ideological coloration, caught in the pincers of history.

"Sunshine" leaves you with a sense of quiet, chastened grace, as embodied by the older Valerie, played by Ms. Harris, who is Ms. Ehle's real mother (the two actresses might share an Oscar, just as Mr. Fiennes might have to compete against himself). "She was the only one of us who had the gift of breathing freely," her troubled grandson remarks, and "Sunshine," at last, honors that gift.

SOUNDTRACK REVIEW; **Schubert Takes a Hand In a Clever Film Score**

By MICHAEL BECKERMAN

ONE of the cleverest moments in the clever score for Istvan Szabo's film "Sunshine" occurs toward the end, when old Uncle Gustave Sonnenschein returns home to Budapest from abroad. He goes to the piano, ostensibly to play the opening of Schubert's four-hand Fantasy in F minor, which has served as the movie's leitmotif. But to remind us that he is a socialist, the tune immediately turns into the "Marseillaise."

This kind of thematic metamorphosis is at the core of the music of "Sunshine." From the first bars, there is something oddly familiar about the score, and this for a reason. To create the main theme, the composer Maurice Jarre starts with Schubert's first five notes, which are just like those of the "Marseillaise" except that the fifth note returns to the first instead of repeating. Schubert, after a pause, reiterates the "allons enfant" pattern several times before ending the phrase with a seductive dip. Mr. Jarre goes right to the dip, in effect skipping a measure. To this torso he adds a new, expansive gesture reminiscent of his score for "Lawrence of Arabia."

The Schubert fantasy is a particularly compelling choice for "Sunshine." Written at the end of the composer's life, it is a remarkable piece, which goes against the grain. What begins simply as a kind of Biedermeier serenade turns into a work of great mystery and astonishing profundity, concluding, like Mozart's "Jupiter" Symphony, with a double fugue.

Of course, there is more music than the Schubert fantasy and its offspring to back all this up. The score brilliantly weaves together many kinds of sounds. The first third of the film is particularly rich in musical variety, reflecting -- as Schubert's work does in microcosm -- the polyglot shimmer of the Hapsburg lands with a dazzling combination of Gypsy bands, Hungarian patriotic music, Strauss waltzes, Jewish liturgical chants and, as a kind of subsidiary theme, a glorious Hungarian love song, "Spring Wind."

I am rooting for Maurice Jarre to win an Oscar for his terrific score. But I hope he shares it with Schubert.

"Sunshine" soundtrack album from BMG/Milan